

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В.Михальченко

«28» серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-
ПАТРІОТИЧНОГО ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Щербак Ігор Вікторович, старший викладач кафедри музичного мистецтва, кандидат педагогічних наук

Програму схвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри музичного мистецтва   *ly*   (О.І.Стріхар)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1
Голова навчально-методичної комісії   *Л. Хрящевська*   (Л.М.Хрящевська)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «   » серпня 2024 року № 11
Голова навчально-методичної ради університету   *Н.В. Михальченко*   (Н.В.Михальченко)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Підготовка вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Музичне мистецтво)»/

Предметом вивчення нормативної навчальної дисципліни є педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Історія та культура України», «Педагогіка», «Психологія», «Методика музичного навчання та виховання», «Хоровий клас», «Інструментальне виконавство з методикою викладання», «Музично-теоретичні дисципліни (сольфеджіо, гармонія, історія музики)», «Вокально-хорове виконавство з методикою викладання (хорове диригування, сольний спів)».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета: формування в майбутніх учителів музичного мистецтва професійних компетентностей щодо здійснення національно-патріотичного та громадянського виховання учнів. Курс спрямований на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок в сфері музичного мистецтва, методичної компетентності майбутнього педагога, естетичного ставлення до мистецтва в процесі вивчення дисципліни.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити з теоретичними засадами підготовки до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів;
- визначити організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів;
- визначити критерії, показники та рівні готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до національно-патріотичного та громадянського виховання учнів;
- формувати у майбутнього вчителя музичного мистецтва вміння та навички організовувати процес національно-патріотичного та громадянського виховання в ЗЗСО.

1.3. Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими компетентностями:

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Знає основні етапи розвитку філософської думки, історико-культурні процеси становлення української нації, основи психолого-педагогічних наук, що сприяють соціалізації особистості, формуванню її загальної і професійної культури.

ПРН 10. Має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел, використання в практиці професійної діяльності науково-педагогічної та музично-методичної літератури, а також Інтернет-ресурсів.

ПРН 18. Розуміє значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, цінує полікультурність світу і здатний керуватися у своїй діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні засади підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів

Тема 1. Громадянське виховання як педагогічна проблема.

Тема 2. Особливості підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів у сучасних умовах.

Тема 3. Музично-естетичні чинники громадянського виховання учнів.

Кредит 2. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів

Тема 4. Умови удосконалення педагогічної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Тема 5. Підвищення рівня громадянськості студентів музично-педагогічних закладів освіти у процесі навчання.

Тема 6. Громадянське самовдосконалення майбутніх учителів музичного мистецтва.

Кредит 3. Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів

Тема 7. Основні критерії, показники та рівні готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів.

Тема 8. Модель підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів.

Кредит 4. Національно-патріотичне виховання як цілісний процес становлення й розвитку особистості

Тема 9. Національно-патріотичне виховання: базові дефініції, нормативно-правова база, проблематика.

Тема 10. Національно-патріотичне виховання як складова компетентнісної освітньої діяльності.

Кредит 5. Виховний потенціал музичного мистецтва як фактору формування національно-патріотичних почуттів особистості

Тема 11. Інструментальні та вокальні твори, хоровий спів як засоби національно-патріотичного виховання.

Тема 12. Роль музичної державної символіки у формуванні національної свідомості.

3. Рекомендована література

Базова

1. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К. : Освіта України, 2008. 274 с.
2. Рудницька О. П. Педагогіка. Загальна та мистецька. Тернопіль : Богдан, 2005. 360 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с.
4. Щербак І. В. Військово-патріотичне виховання студентів засобами музичного мистецтва як педагогічна проблема. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 4 (44), 2017. С. 502–505. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/118.pdf>
5. Щербак І. В. Категорійно-понятійний апарат дослідження проблеми підготовки учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів. *Web of scholar*. № 5(23). Vol. 3. 2018. Warsaw, Poland, С. 42–48.
6. Щербак, І. В. Модель формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. СумДПУ імені А.С.Макаренка*. 2019. 3(87). С. 132-143. <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/7456>
7. Щербак І. В. Музичне мистецтво як засіб національно-патріотичного виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2020. 230 с.

<http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/818>

8. Щербак І. В. Обґрунтування структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. 2017. Випуск 157. С. 147–151.*
<https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/157/33.pdf>
9. Щербак І. В. Основні напрями у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів. *Science review. № 5(12). Vol. 1. 2018. Warsaw, Poland, С. 74–80.*
10. Щербак І. В. Підготовка вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2018. 200 с.
<http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/818>
11. Щербак І. В. Проблема підготовки майбутнього вчителя музики до громадянського виховання учнів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. пр. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2012. Випуск 5. Частина 2. С. 88–94.* https://old.udpu.edu.ua/files/fahovi_vydannya/prob/5-2.pdf
12. Щербак І. В. Підготовка студентів музично-педагогічних ЗВО до громадянського виховання учнів у сучасних умовах / Національно-патріотичне виховання студентів в освітньо-виховному середовищі університету засобами музичного мистецтва : монографія / О. І. Стрихар, Л. В. Ярошевська, Н. В. Ревенко, О. С. Штефан, І. П. Парфентьева та ін. – Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. С. 224–250.
<http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/587>
13. Щербак І. В. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до громадянського виховання учнів на засадах компетентнісного навчання / Національно-патріотичне виховання студентів в освітньо-виховному середовищі університету засобами музичного мистецтва : монографія (частина 2) – Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2020. С. 167–199.
<http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/822>

Допоміжна

1. Конституція України від 01.01.2020 р. № 254к/96-ВР // Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>
2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України від 29.07.2019 р. № 1038 // Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>
3. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні від 03.10.2018 р. № 710-р // Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-p>
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / Упоряд. Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова, І. Коберник, В. Ковтунець, О. Макаренко, О. Малахова, Т. Нанаєва, Г. Усатенко, П. Хобзей, Р. Шиян – Київ : 2016. – 34 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Щербак І. В. Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів як педагогічна проблема / Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва : монографія / О. І. Стрихар, Л. С. Аристова, К. К. Зуб, Л. Л. Васильєва, І. В. Щербак та ін. – Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2016. – 300 с. <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/handle/123456789/565>
6. Щербак І. В. Проблема підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до громадянського виховання учнів / Щербак І. В. // *Social and economic aspect of sustainable development of regions : Monograph. – Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2018. – С. 336–341.*

14. Інформаційні ресурси

1. <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2016/07/gv1.pdf>
2. http://stud.com.ua/72600/pedagogika/gromadyanske_vihovannya_navchannya
3. <https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/1425>
4. http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/doc_30112012.doc
5. <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/466-vihovannya-gromadyanskoji-svidomosti-molodi-v-konteksti-osvitnikh-reform-dosvid-ssha>
6. <http://ipv.org.ua/structure/laboratories/lab-grom-moral-vykhovannia.html>
7. http://teacher.at.ua/publ/gromadjanske_vihovannja/19-1-0-4760

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, самостійна робота студента, написання реферату, наукової статті, участь у конференції, створення індивідуального проекту.